

สิ่งต่างๆ ที่ผู้ถือศีลอดบางคนมักจะละเมิด

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮฺ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อุษมาน อิดริส

ตรวจทานโดย : ซุฟอัม อุษมาน

ที่มา : หนังสือ อัต-ดุรีอฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต อัล-มุ
ลกอฮฺ

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿مخالفات يقع فيها بعض الصائمين﴾

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبدالله الشقاوي

ترجمة: عثمان إدريس

مراجعة: صافي عثمان

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2012 - 1433

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

เรื่องที่ 16

สิ่งต่างๆ ที่ผู้ถือศีลอดบางคนมักจะละเมิด

มวลการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ความศานติ
สถาพรขอจงประสบแด่ศาสนทูตของพระองค์ ฉันขอปฏิญาณ
ตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจาก
อัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว โดยปราศจากภาคีใดๆ และฉันขอ
ปฏิญาณตนว่ามุฮัมมัดคือบ่าวและศาสนทูตของพระองค์

วันนี้ประชาชาติมุสลิมกำลังใช้ชีวิตอยู่กับฤดูกาลหนึ่งที่ยิ่งใหญ่จากบรรดาฤดูกาลแห่งความดีทั้งหลาย

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [البقرة: 183]

ความว่า“ โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! พวกเจ้าถูกกำหนดให้ถือศีลอด
)ในเดือนเราะมะฎอน (เช่นเดียวกับที่การถือศีลอดได้ถูกกำหนด
แก่ประชาชาติก่อนหน้าพวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะยำเกรง ”(อัล-
บะเกาะเราะฮะฮ์ 2:183)

แต่เนื่องจากผู้ถือศีลอดบางท่านมักจะล่องละเมิด (ขอบเขตของการถือศีลอด (ดั่งนั้นข้าพเจ้าจึงขอปลุกจิตสำนึก เพื่อเป็นการปฏิบัติต่อสิทธิของอัลลอฮฺ และทำหน้าที่ในการ ตักเตือนดังนี้

อนู สุรียเราะฮฺกล่าวว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«رَبِّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ، وَرَبِّ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا السَّهْرُ» [ابن ماجه برقم 1690]

ความว่า“ บางครั้งผู้ถือศีลอดจะไม่ได้อะไรจากการถือศีลอดของเขา นอกจากความหิว และบางครั้งผู้ลุกขึ้นละหมาดในยามค้ำคืนจะไม่ได้อะไรจากการละหมาดของเขา นอกจากการอดนอน ” (บันทึกโดยอิบนุ มาญะฮฺ เล่ม 1 หน้า 539 หมายเลข 1690)

ในหะดีษข้างต้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ชี้แจงว่าชนกลุ่มหนึ่งทำการถือศีลอดแต่พวกเขากลับไม่ได้รับการบันทึก ณ อัลลอฮฺว่าจะได้รับผลบุญของผู้ถือศีลอด แต่ทว่าสิ่งที่พวกเขาจะได้รับจากการถือศีลอดดังกล่าวเป็นเพียงความหิวและกระหาย เนื่องจากว่าอวัยวะต่างๆ ของพวกเขาไม่ได้หักห้ามจากการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนอัลลอฮฺ สายตาของพวกเขา

จะจ้องมองในสิ่งที่อัลลอฮฺห้าม หูของพวกเขาจะสดับฟังในสิ่งที่อัลลอฮฺห้าม ลิ้นของเขาจะพูดจาในสิ่งที่ทำให้อัลลอฮฺโกรธกริ้ว

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾﴾ [الإسراء:

[๓๖

ความว่า “แท้จริงหู ตา และหัวใจ ทั้งหมดล้วนต้องถูกสอบสวน (ในวันกิยามะฮฺ”) อัล-อิสรอฮ์ 36)

อีกกลุ่มหนึ่งทำการละหมาดยามค่ำคืนแต่พวกเขากลับไม่ได้รับผลบุญของผู้ละหมาดยามค่ำคืน อาจจะเป็นเพราะขาดความอิคลาศ) บริสุทธิ์ใจ (ในการทำอิบาดะฮฺ หรืออาจไม่สอดคล้องกับแบบอย่างของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม หรืออื่นๆ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ถือศีลอดจึงควรระวังตัวจากการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน เพราะการถือศีลอดมิใช่เป็นเพียงการงดจากการกินดื่มเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมการยับยั้งอวัยวะทุกส่วนจากสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม

ส่วนหนึ่งของการละเมิดที่มักเกิดขึ้นกับผู้ถือศีลอดคือ

1. ละครามาหลังจากเลยเวลาแล้ว ผู้ถือศีลอดบางคน จะนอนหลับหลังจากทานอาหารสะหฺรู และตื่นจากนอน หลังจากทีด้วงอาทิตยขึ้นแล้ว ทำให้เขาต้องพลาดจากละครามา ศุบหฺ และบางคนจะนอนก่อนเวลาอัศรี และตื่นจากนอน หลังจากทีด้วงอาทิตยลับขอบฟ้าแล้ว ทำให้เขาต้องพลาด ละครามาอัศรี

อัลลฮอฮฺตรัสว่า

﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا
أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْفُوتًا ﴿١٠٣﴾
[النساء: 103]

ความหมาย“ เมื่อพวกเขาละครามา) ในสภาพทีกลัว (เสร็จแล้ว ก็จงกล่าวรำลึกถึงอัลลฮอฮฺ) ในทุกสภาพการณ์ (ทั้งในสภาพยืน นิ่ง และนอนตะแคง ครันเมื่อพวกเขาปอดภัย) จากศัตรูและ ภัยจากความกลัว (ก็จงดำรงละครามา) อย่างเต็มรูปแบบ (แท้จริงการละครามา นั้นเป็นบัญญัติทีถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ ศรัทธาทังหลาย) ”อัน-นีส้าฮ์ 103)

ท่าน บุรียดะฮฺ เล่าว่า ท่านเราะฮฺลุลลฮอฮฺ คีอลลัลลฮอฮฺ ฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

[مَنْ تَرَكَ صَلَاةَ الْعَصْرِ حَيْطَ عَمَلُهُ] [البخاري برقم ٥٥٣]

ความหมาย“ ผู้ใดละทิ้งละหมาดอัศริโดยเจตนา) จนกระทั่งเลยเวลา (เขาก็จะไม่ได้รับผลบุญจากการทำงาน) การละหมาด (ของเขา) ”(เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีย์ เล่ม 1 หน้า 195 หมายเลข 553)

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ۗ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ [الماعون: ٥-٤]

ความหมาย“ ดังนั้น ความหายนะจะประสบแต่บรรดาผู้ละหมาดที่หลงลืมและละเลยต่อการละหมาดของพวกเขา ” (อัล-มาอูน 4-5)

มีรายงานจากมุศอับ บิน สะอัด ท่านกล่าวว่า“ ฉันได้ถามบิดาของฉันว่า: โอ้ท่านบิดา ท่านสังเกตเห็นคำตรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴿ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴾ พวกเราคนใดบ้างที่ไม่หลงลืม และไม่พุดในใจ) ขณะละหมาด(” ท่านตอบว่า ไม่ใช่เช่นนั้น แต่ความหมายของมันคือ การใช้เวลาโดยเปล่าประโยชน์จนกระทั่งเวลาละหมาดหมดไป ”(มุสนัด อับู ยะฮฺยูดา เล่ม 1 หน้า 336 หมายเลข 700 อัล-มุนชีรีย์ได้กล่าวในหนังสืออัต-ตริฮิบ วัต-ตริฮิบ เล่ม 1 หน้า 441 ว่า สายรายงานนี้หะสัน(

อัลลอฮ์ได้ตรัสเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่มีสภาพเช่นเดียวกับ
บรรดาผู้ที่ละทิ้งละหมาดข้างต้นว่า

﴿ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ
يَلْقَوْنَ غِيًّا ﴿٥٩﴾ ﴾ [مریم: 59]

ความหมาย“ ภายหลังจากกลุ่มชนก่อนหน้าได้จากไป ก็ได้
บังเกิดกลุ่มชนที่ละทิ้งละหมาด และปฏิบัติตามอารมณ์ตัณหา
สืบต่อ แล้วพวกเขาก็จะประสบกับความหายนะ) ”มัรยัม 59)

2. ขาดละหมาดญะมาอะฮฺ ผู้ถือศีลอดบางคนปฏิบัติ
ละหมาดในเวลา แต่ขาดละหมาดญะมาอะฮฺที่มีสยิด

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا
أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِن وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا
فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ
عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَىٰ مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ
وَحُدُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾ ﴾ [النساء: 102]

ความหมาย“ และเมื่อพวกเจ้าอยู่ในหมู่พวกเขา)ท่ามกลาง กองทัพในสมรภูมิ (แล้วเจ้าได้ให้มีการปฏิบัติละหมาดขึ้นแก่ พวกเขา ดังนั้น กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาก็จยยืนละหมาดร่วมกับ เจ้า และก็จงเอาอาวุธของพวกเขาถือไว้ด้วย ครั้นเมื่อพวกเขา สุกญูดแล้ว พวกเขาก็จยอยู่เบื้องหลังของพวกเจ้าและอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ยังมีได้ละหมาดก็จยมา และจยละหมาดร่วมกับเจ้า และจย ยึดถือไว้ซึ่งการระมัดระวังของพวกเขา และอาวุธของพวกเขา บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น หากว่าพวกเจ้าละเลยอาวุธของ พวกเจ้า และสัมภาระของพวกเจ้าแล้ว พวกเขาก็จะจยโจมตีพวก เจ้าอย่างรวดเดียว และไม่มีบาปใดๆ แก่พวกเจ้า หากว่าที่พวก เจ้ามีความเดือดร้อน เนื่องจากฝนตกหรือพวกเจ้าป่วย ในการที่ พวกเจ้าจะวางอาวุธของพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺทรงเตรียมไว้ แล้ว ซึ่งการลงโทษที่ยังความอภัยแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย” (อัน-นิสาฮ์ 102)

ในอายะฮฺข้างต้นบ่งบอกถึงการละหมาดยามหวาดกลัว)เคาฟุ (ขณะทำสงคราม ยังถือว่าจำเป็น) วาญิบ (ต้องปฏิบัติ เป็นญะมาอะฮฺ ดังนั้นการละหมาดเป็นญะมาอะฮฺในยามที่สงบ และไม่มีสงครามจึงยังจำเป็น) วาญิบ (ต้องปฏิบัติ

อนฺ สุรียเราะฮะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ
วะสัลลัมกล่าวว่า“

«إِنَّ أَثْقَلَ صَلَاةٍ عَلَى الْمُنَافِقِينَ صَلَاةُ الْعِشَاءِ، وَصَلَاةُ الْفَجْرِ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا
فِيهِمَا لَأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبَوًّا، وَلَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمُرَ بِالصَّلَاةِ، فَتُقَامَ، ثُمَّ أَمَرَ رَجُلًا
فِيصَلِّيَ بِالنَّاسِ، ثُمَّ أَنْطَلِقَ مَعِيَ بِرِجَالٍ مَعَهُمْ حُزْمٌ مِنْ حَطَبٍ إِلَى قَوْمٍ لَا
يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ، فَأَحْرَقَ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ بِالنَّارِ» [البخاري برقم ٦٥٧، ومسلم

برقم ٢٥٢]

ความหมาย“ แท้จริงละหมาดที่ลำบากที่สุดสำหรับบรรดาผู้
กลับกลอกคือละหมาดอิชาห์และละหมาดฟัจญ์รุ)ศุบหฺ (หาก
พวกเขาทราบถึงความประเสริฐและความดีงามในการละหมาด
)ญะมาอะฮฺของ (ทั้งสองเวลา แน่แน่นอนว่าพวกเขาต้องไป
ละหมาดญะมาอะฮฺที่มีสยิดถึงแม้ว่าต้องคลานไปก็ตาม และ
แท้จริง ฉันตั้งใจที่จะสั่งให้ดำเนินการละหมาด แล้วสั่งให้คนใด
คนหนึ่งเป็นอิหม่ามนำละหมาด หลังจากนั้นฉันจะพาชาย
ฉกรรจ์จำนวนหนึ่งที่พร้อมด้วยไม้ฟืนไปยังบ้านของกลุ่มชนที่ไม่
ไปละหมาดญะมาอะฮฺที่มีสยิดแล้วฉันจะเผาบ้านของพวกเขา
ด้วยไฟ”(อัล-บุคอรีย์ เล่ม 1 หน้า 218 หมายเลข 657, มุสลิม
เล่ม 1 หน้า 451 หมายเลข 252)

3. **อดนอนกลางคืนหรือตลอดทั้งคืน** ด้วยการจด
จ้องอยู่หน้าจอทีวีหรืออินเทอร์เน็ตที่เผยแพร่สิ่งไม่ดีต่างๆ ซึ่งจะ
นำเสนอรายการต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเคลือบ
แคลงแก่ชาวมุสลิมเกี่ยวกับศาสนาของพวกเขา เพื่อแสดงให้เห็น
ถึงความน่าเกรงขามของผู้ปฏิเสธศรัทธา และเพื่อให้เกิด
ความชื่นชมในอารยธรรมของพวกเขา เช่นการแสดงต่างๆ ที่ม
งาย การร่ำร้องที่บ้าคลั่ง และรูปภาพที่เปลือยและไม่เหมาะสม

4. **การปฏิบัติขณะละศีลอดของผู้ถือศีลอดที่ติด
บุหรี่บางคน** โดยแทนที่พวกเขาจะละศีลอดกับอาหารหรือ
เครื่องดื่มที่หาลาดและมีประโยชน์ พวกเขากลับละศีลอดด้วยการ
สูบบุหรี่ ขณะที่อัลลอฮ์ได้ส่งศาสนทูตของพระองค์เพื่อห้าม
ปรามสิ่งนั้น

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ
الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ

عَلَيْهِمْ فَأَلْدِينْ ءَامِنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَأَتَّبَعُوا التَّوْرَ الَّتِي أَنْزَلَ مَعَهُ
أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ [الأعراف: ١٥٧]

ความหมาย“ บรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามเราะฮ์ลผู้เป็นนบีที่เขียนอ่าน
ไม่เป็น ที่พวกเขาพบเขาถูกจารึกไว้ในคัมภีร์ของพวกเขา ทั้ง
ในอัล-เตวารอต และในอัล-อินญีล ซึ่ง) ลักษณะเด่นของนบีนีท่าน
นั้นคือ (เขาจะสั่งสอนพวกเขาให้กระทำในสิ่งที่ชอบและห้าม
ปรามพวกเขามีให้กระทำในสิ่งที่ไม่ชอบ และจะอนุมัติให้พวก
เขาทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ และจะห้ามพวกเขาไม่ให้ทำ
สิ่งที่เลวทรามและเป็นอันตราย และจะปลดเปลื้องภาระอันหนัก
อึ้งและบ่วงที่ติดอยู่กับคอออกจากพวกเขา ดังนั้น บรรดาผู้ที่
ศรัทธาต่อเขา และเทอดทูนเขา ช่วยเหลือเขา และปฏิบัติตาม
แสงสว่าง) คำสอน (ที่ถูกประทานลงมาแก่เขา ชนเหล่านี้แหละ
คือบรรดาผู้ที่ได้รับความสำเร็จ ”(อัล-อะฮฺรอฟ 157)

5. การพูดจาที่หยาบคายการฝ่าฝืนอื่น ๆ

อบู สุร็อยเราะฮ์เล่าว่า ท่านเราะฮ์ซูลุลลอฮ์ คือลัลลลล
ฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ
وَشَرَابَهُ» [البخاري برقم 1903]

ความหมาย “ผู้ใดไม่เลิกคำพูดที่มดเท็จและปฏิบัติอยู่กับสิ่งนั้น
จึงไม่มีความจำเป็นสำหรับอัลลอฮ์ต่อการอดอาหารและเครื่อง
ของเขา ”(อัล-บุคอรีห์ เล่ม 2 หน้า 31 หมายเลข 1903)

อบู สุร็อยเราะฮ์เล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ
วะสัลลัมกล่าวว่า

«إِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْحَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ،
فَلْيُقِلْ إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ» [البخاري برقم 1904، ومسلم برقم 1151]

ความหมาย “เมื่อถึงวันถือศีลอดของพวกเขาเจ้าแต่ละคน ก็จง
อย่าพูดจาเกี้ยวพาราสี และอย่าพูดจาที่หยาบคาย และหากมี
ผู้ใดด่าว่าเขา หรือจะต่อสู้กับเขา ก็จงกล่าวว่า แท้จริงฉันเป็นคน
ที่กำลังถือศีลอด) ”อัล-บุคอรีห์ เล่ม 2 หน้า 31 หมายเลข 1904
มุสลิม เล่ม 2 หน้า 806 หมายเลข 1151)

6. การนอนกลางวันเป็นเวลานาน ส่วนหะดีษที่ระบุ
ว่า “การนอนของผู้ถือศีลอดเป็นอิบาดะฮ์” นั้น เป็นหะดีษที่

อ่อนและไม่มีรายงานที่ถูกต้องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ดังนั้น จึงไม่เป็นที่บังควรสำหรับมุสลิมที่จะปล่อยให้เวลาแห่งการถือศีลอดหมดไปโดยเปล่าประโยชน์ด้วยการนอนเป็นเวลานาน เพราะมุสลิมทุกคนจะถูกสอบสวนเกี่ยวกับการใช้เวลาของเขาในวันกียามะฮฺ

อบู บัรซะฮฺ อัล-อัศละมีเย์ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

«لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ، وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَ فَعَلَ، وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ، وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَ أَبْلَاهُ»
[الترمذي برقم ٢٤١٧، وقال : حديث حسن صحيح]

ความหมาย “ในวันกียามะฮฺสองเท้าของบ่าวแต่ละคนจะไม่ขยับไปไหนจนกว่าเขาจะถูกถามเกี่ยวกับอายุว่าได้หมดไปกับสิ่งใด เกี่ยวกับความรู้ว่านำไปใช้ทำอะไร เกี่ยวกับทรัพย์สินว่าได้มาจากไหน และได้ใช้จ่ายไปในทางใด และเกี่ยวกับร่างกายของเขาว่าได้ทรุดโทรมไปกับสิ่งใด” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ เล่ม 4 หน้า 612 หมายเลข 2417 และท่านกล่าวว่า หะดีษ หะสัน เศาะฮี้หฺ)

กวีอาหรับกล่าวว่า

وَالْوَقْتُ أَنْفَسُ مَا عُنِيَتْ بِحِفْظِهِ وَأَرَاهُ أَسْهَلَ مَا عَلَيْكَ يَضِيعُ

“เวลาเป็นสิ่งมีค่าที่สุดที่จำเป็นต้องดูแลรักษา

แต่เวลากลับถูกทำลายได้อย่างง่ายดายที่สุด”

และมวลกการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮฺ พระผู้
อภิบาลแห่งสากลโลก ความศานติสถาพรขอจงประสบแต่ท่านน
บีมุฮัมมัด ตลอดดวงศรัทธานของท่าน และบรรดามิตรสหายทุกคน

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله وسلم على نبينا
محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين.